Seçim Herşeyi Halletmez

Siyasi cinayet, işkence en olağan şey sayılıyor artık. Demokratik kamu oyunun geniş bir kesimi vurdum duymaz hale getirilmiştir. Tüyler ürpertici olaylar karşısında bu umursamazlık ortamı faşist cephe tarafından kasıtlı olarak yaratılmıştır. Herşey hesaplıdır, planlıdır. Bu ortamın hazırlanması ve sürdürülmesinde CIA'nın elektronik beyinlerinden, işbirlikçi sermayenin etkin çevrelerine, sömürü düzenini sürdürmekle yükümlü baskı örgütlerine kadar birçoklarının rolü var.

Bu yıl seçim yılıdır. Ve seçimlere Türkiye, ülke ölçüsünde faşist terör yöntemleri uygulayan, cana kıyan, işkence yapan bir silahlı faşist örgütün açıkça eylemde bulunabildiği, düzeni korumakla görevli kolluk kuvvetlerinin genellikle bu terör örgütüne arka çıktığı bir ortamda girecektir. Bu koşullarda bir seçimin bizdeki güdük burjuva demokrasisi ölçüleriyle bile allahlık bir seçim olacağı açıktır.

Faşist cephe göreli güçsüzlüğünün bilincindedir. Türkiye artık 1950'lerin 1960'ların Türkiyesi değildir. Büyük sermayeyi rahatsız etmiyecek biçimde budamadan geçirilmiş bir CHP ile AP arasındaki koltuk kavgası artık kolay kolay demokrasi diye yutturulamıyor. Emekçi halkımız demokrasinin göstermeliğini değil hakikisini istiyor. Sola kapalı, sağa alabildiğine açık sahte demokrasinin defteri dürülmektedir Türkiye'de. Filipin tipi demokrasinin birinci koşulu olan işbirlikçi kapitalistler ve mütegallibe çıkarlarının başsavunucusu durumunda olan partinin (AP'nin) tek başına iktidar olarak sandıktan çıktığı günler çok gerilerde kalmıştır. Bu antidemokratik düzeni hortlatmak için sarfedilen çabalar başarısızlığa mahkûmdur. Türkiye'nin önündeki ikilem şudur: Ya halkın üstün gelmesiyle gerçek demokrasi doğrultusunda yol alacağız, yada, halk düşmanlarının üstün gelmesiyle açık faşizmin kararlığına sürükleneceğiz.

İşte böyle bir dönemdedir ki Faşist cephe bir yandan 12 Mart dönemi açık faşizmin terör mekanizmasını yedekte bekletirken, illegal cinayet şebekelerini harekete geçirmiştir. Seçim kampanyasının başlamasıyla bu terör hareketi duracak değildir. Bu durumda «Seçim her şeyi halledecektir, ne yaparlarsa yapsınlar siz sabırlı olun karşılık vermeyin. CHP sandıktan çıkacak demokrasiyi kuracaktır.» diyen kimse özünde CHP'nin seçimi kazanma koşullarının baltanmasına seyirci kalınmasını önermektedir. Faşizm geriletilemeden, ülkede demokratik bir hava estirilmeden, CHP gibi burjuva demokratik özgürlükleri savunan bir partiye bile seçim kazandırmazlar.

Faşizm geriletilecekse, demokratik bir hava estirilecekse bu halkımızın ülke düzeyinde demokratik şahlanmasıyla olacaktır. Bağımsızlık ve demokrasiden yana güçlerin vakit kaybetmeden tüm alanlarda olanaklı bütün yöntemlerle faşizme karşı mücadeleyi omuz omuza sürdürmeleriyle olacaktır. Tüm umutları oya bağlamak aymazlıktır.

DGM'lerin yeniden yasalaşmasına engel olabilen yığınsal direnişten gereken dersleri almamış olacak ki, bugün DİSK yönetimi böyle bir aymazlık içindedir. İşçi sınıfımızın önemli bir kesimini harekete geçirebilen bu konfederasyonun sözcüleri faşizmin siyasi cinayetleri karşısında suskunluk kumkuması kesilmiştir. CHP'nin tutumu da pek farklı değildir.

Oysa zaman faşizmin her belirtisine karşı yığınsal direniş zamanıdır. Uyanıklık zamanı, faşizme karşı mücadelenin olanaklı tüm yöntemlerine baş vurma zamanıdır.

1975 yazında TEP siyasi cinayetleri protesto için işçileri fabrikalarda uygun sürelerle şal-

terleri indirmeğe çağırdı. TEP'ten sonra bir sosyalist parti zaman süresini iki saat olarak belirleyerek ayni çağırıda bulundu. DİSK yönetiminden en ufak bir olumlu tepki gelmedi. Tersine bazı bölge temsilcileri işçilerin bu yoldaki önerilerine karşı çıktılar. Oysa faşist cephenin cinayet ve işkencelerine karşı durmak işçi sınıfımız için en azından 1 Mayıs'ı kutlamak kadar, DGM'leri protesto etmek kadar önemlidir.

Emperyalizme karşı, faşizme karşı mücadelede demokratik güçler yaratıcı olmakla, en etkin direniş yöntemlerini bulmakla, bunları yürekle uygulamakla yükümlüdürler.

Faşizme Karşı Omuz Omuza

YENİ BİR GENÇLİK ÖRGÜTÜ ZORUNLUDUR

Faşizme karşı mücadelede doğru devrimci çizgiyi, saptırmadan yürekle izleyebilecek bir gençlik örgütünün ihtiyacı her geçen gün daha fazla duyulmaktadır. Can güvenliğinin, öğrenim özgürlüğünün sağlanmasında kendine düşenin üstesinden gelebilecek bir örgüt, tüm iddialara rağmen yoktur bugün. Böyle bir örgütü militanca çabalarla yaratmak, gençlik içindeki sağlam unsurlara düşmektedir.

Yeni bir gençlik örgütü önerirken varolanların eleştirisini kabaca şöyle yapabiliriz:

İYDGD ve İGD'nin her ikisi de hazır reçeteci, kendiliğinden tahlil yapma ve kendine özgü düşüncesi olma yeteneklerinden yoksundur. Her ikisi de ayrı ayrı uçlarda görülmesine rağmen Türkiye için aynı nitelikte olan, ayakları Türkiye topraklarına basmayan tahlil ve önerilere sahiptirler. Onlar kendi özgüçlerine güven ilkesinden çok başka şeylere güvenmenin, ve o rahatlıkta olmanın rehaveti içindedirler. Bunların pasifist gençlik çevreleri dışında pek etkileri olmamaktadır. Tüm sorunlara kendi devrimi açısından bakmayı öğrenen genç devrimciler er geç bu örgütlerden kopacaklardır.

İYÖD, Mahir arkadaşın devrimci mücadelede kararlılığının sağladığı prestiji, mirasyedice harcayan bir örgüt niteliğindedir bugün. Bu gençlik örgütünün teorisi ile pratiği birbirinin zıddıdır. Söz ve eylem birliği yoktur. Her geçen gün mirasyedi kimlikleri, siyasetsizlikleri açığa çıkmaktadır. Hiç bir ülkede, sadece bayrak aldığı liderin haklı olarak sağladığı prestiji tek dayanak olarak alan hareket başarıya ulaşmamıştır, ulaşamaz da. Zaman akıp geçmekte yeni durumlar, yeni tahlilleri, yeni mücadele biçimlerini ön plâna getirmektedir. Mirasyedi zihniyetin üstesinden gelemeyeceği, gelmek için uğraştıkça da batacağı bir dönem yaşanmaktadır. Artık «Küba'da Mahir'in kitapları ders kitapları olarak okunuyor», «12 Mart öncesi en başarılı eylemlerden olan 15-16 Haziranı Mahir yönetti» gibi gerçek dışı, Mahir arkadaşın bile kabul etmeyeceği yersiz abartmalarla, efsaneler yaratmakla, hareket başarıya ulaştırılamaz. Mahir arkadaşın bazı hatalı tutumları olmuştur elbet; ama gerçek dışı iddialarla öğünmesi yoktur. «Mahir arkadaş, falancayı kendisinden sonra hareketin sürdürücüsü atadı», gibi gerçek dışı iddialarla, gençlik, kendini eylemde ispatlanmamış, eylemleri ile o yere ulaşmamış kimselere bırakılamaz. Devrimci gençlik 'halef' kabul edebilecek bilinç düzeyinin çok üstündedir bugün.

İYÖD bugün mirasyediliğin dışında, hareketin kuyruğuna takılmanın dışında bir şey yapmamaktadır. Kitle çalışması yapmamaktadır, hattâ bunu küçümsemektedir. Büyük iddialı laflar ardında pasifizmi sürdürmektedir. Gençlik hareketinden kadro hareket çıkarmayı denemekte, ve doğaldır ki, onu da beceremememektedir. İYÖD kendini «Merkezi örgüt» (!) olarak görmekte, neredeyse parti görevlerini üstlenme alçak gönüllülüğüne (!) düşmektedir. İYÖD'ün İstanbul'da tek başarılı bir eylemi olmamıştır. Nicel çoğunluğa sahip olduğu fakültede bile gençlik kitlesine önderlik etmekten uzaktır. «Yöneticileri, en iyi lider, en iyi militandır» anlayışıyla hareket edeceklerine, kendilerini büyük işlerin adamı pozlarına sokmakta ve «küçük» işlerde pişmediği için büyük işleri de beceremememektedirler. «Merkezi örgüt» safsataları altında insiyatifsizlik, militan görüntü ardında eylemsizlik ve pasifizm bu örgütün genel niteliği haline gelmiştir.

Bu durum karşısında tüm sorunlara kendi devrimi açısından bakmayı ve dünya ölçüsünde devrimci hareketin deneylerinden yararlanmayı bilen, «Kendi gücüne güven!» ilkesini benimsemiş; ülke içinde faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin güncelliğine inan ve bunu pratiğe geçirme kararlılığında olan devrimci gençliğe bir görev düşüyor: Yeni bir gençlik örgütü. Bu gençlik örgütü partiden bağımsız olmakla birlikte, partisiz devrimcilik anlayışı ile savaşmalıdır. En iyi militan, en iyi liderdir anlayışı ile 'en nankör işlerin, en çetin işlerin, fedakârlıklar isteyen işlerin gönüllüsü' olmalıdır. Bu örgüt safında yer alan gençler, kitleleri eyleme katmada ve onlara doğru öncülük etmede örnek devrimciler olmalıdırlar. Bu gençlik örgütü, Denizlerin, Cihanların önderliğindeki DÖB'ün «Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede en önden bir adım geride olmak bizim için züldür (utançtır) sloganını benimsemeli ve hayata geçirmelidir.

Bu örgütü hayata geçirmek, önümüzdeki devrimci görevdir. Bunda başarılı olmak için azimli, kararlı bir çalışma bizi bekliyor.

KAPİTALİZM İÇİN EN KÂRLI İŞ: Ölüm Ticareti

ABD, büyük ödeme dengesi krizinde bulunduğu dönemlerde bile silahlanma ve saldırganlık giderleri için bütçesinde büyük paralar ayırmıştır. Çünkü bu giderler emperyalist tekellerin en kazançlı işlerindendir. Amerikan tekelci burjuvazisi devletten büyük silah siparişleri aldıktan sonra, devletin para desteği, devletin finanse ettiği üretim kuruluşlarının katkısı, bilimsel araştırma sonuçları buna eklenir, ayrıca bir de devletin borçlanmasından faiz yolu ile yararlanılır. Bu emperyalist tekeller yararına çok kârlı bir dolaşımdır. Kuşkusuz bunun bedelini önce Amerikalı vergi mükellefi, sonra da silah satın alan ülkelerin emekçi sınıfları öder. Emekçi kitleler bunu sadece ödediği vergilerin silahlanmaya ayrılmasıyla değil, bu yüzden artan giderleri karşılamak için devletin aşırı ölçüde para basması yüzünden enflasyonun hızlanmasıyla, yani pahalılığın artmasıyla da ödemektedir. Bunların da ötesinde emperyalizmin halklara ödettiği en yüksek bedel, saldırgan savaşlarda insan yığınlarının yok edilmesidir.

Emperyalizmin çürümüşlüğünü en belirgin biçimde ortaya koyan olgulardan biri, onun varlığını aşırı silahlanmaya bağlamış olmasıdır. Diğer sanayi dallarında sürekli bir üretim düşüklüğü gözlenirken, silahlanma ile ilgili sanayi kollarında görülen artışlar gelişmiş kapitalist ekonomilerin ortak özelliğidir. Tekelci kapitalizm iç ve dış pazar sorununu [illegible] yla artan tıkanıkları silah ticareti yo[illegible]dermek çabasındadır. Buna rağmen aşı[illegible]onmanın kapitalist ekonomilerin ekono[illegible]sunlarını çözemediği yeni bunalımlar [illegible]de bir gerçektir.

Ama yine de çağdaş kapitaliz[illegible]r lı işi ölüm ticaretidir. Yapılan hesap[illegible] Birinci Dünya Savaşında her öldür[illegible] için silahlanmaya harcanan para 4.[illegible] tutmaktaydı. İkinci Dünya Savaşında [illegible] 50.000 dolara yükselmiştir. Emperyalist[illegible] lerin aşırı kârları buna bağlı olarak [illegible] dır. Mali sermaye tarafından silahl[illegible] rinde kullanılan bilimsel - teknik devri[illegible] ticaretini» daha da kârlı hale getirmek iç[illegible] lanılmaktadır. ABD Milli Savunma Bakanlı[illegible] hesaplarına göre, bir Vietnamlının öldürülme[illegible] bir milyon dolarlık silah siparişine malolmaktaydı. Harbin bir döneminde ABD Genel Kurmayı, buna dayanarak, daha 102.000 Vietnamlının öldürülmesiyle 102 milyar dolarlık bir silah harcaması gerektiğinin hesabını yapıyordu.

Bilimsel - teknik devrim ile üretim güçlerini geliştiren çağdaş kapitalizmin yaşayabilmesi için özellikle silah üreterek üretim güçlerini kitle halinde yok etmeye mahkûm olması, kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizmin çürümüş ve çağı geçmiş olduğunu kanıtlar. Bu ekonomik - sosyal zorunluluklar yüzünden ABD ekonomisi ile birlikte toplumsal yaşamın tümünde askerileştirmenin etkinliği egemendir. Emperyalizmde militarizm, tekelci burjuvazinin egemenliğinin korunması ve yaygınlaştırılması biçimlerinden biridir.

Militarizm içe dönük yanıyla kendi işçi sınıfının ekonomik ve siyasal mücadelesini bastırma yoolunu tutar. Militarizm, dışa dönük yanıyla da ülkenin diğer kapitalist ülkelere, bağımsızlık hareketlerine ve sosyalist hareketlere karşı mücadelesiyle hegemonyasını sürdürme aracıdır.

Bugün militaristleşmenin en yüksek olduğu ülke ABD'dir. ABD'nin müttefiki Batı Almanya ile birlikte, askeri harcamalar dahil, Türkiye ekonomisini tümüyle etkiliyen başlıca iki ülke oluşu rastlantı değildir. Dünyadaki tüm silah ihracatında yüzde 45 payı ile ABD başta gelmektedir. Fransa, İngiltere, Batı Almanya, İtalya ve Kanada kapitalist dünyada en çok silah ticareti yapan ülkelerdir. Sovyetler Birliğinin silah ihracatındaki payı yüzde 30'dur. Fransa için bu oran yüzde 16'dır.

Ancak ülkelerin nüfusları gözönüne alınınca kişi başına düşen silah satışında Fransa birinci duruma gelmektedir. Bu bakımdan Fransa ABD'den 1,5 kat, Sovyetlerden 3 kat daha ilerdedir.

M. DİREN

CARTER KABİNESİ İŞ BAŞINDA

ABD seçimlerini kazanan Jimmy Carter, geçen perşembe günü, yardımcısı Walter Mondale ile yemin törenine katıldı. Böylece yeni başkan bir süreden beri oluşturduğu kabine ile resmen göreve başladı. Amerikan seçimleri ile, mali oligarşinin yararları açısından, temelde değişen hiçbir şey yoktur. Amerikan seçmeninin önüne yıpranmış olan Cumhuriyetçi Ford ekibi yerine benzer siyasal nitelikte bir Demokrat Carter ekibi ileri sürülmüştür. Öyle ki, seçim kampanyasında Carter'in biçimsel bir vaadi bile yerine getirilememiş, kabine genç ve tanınmamış üyeler yerine, yıllardır Washington'da eski yönetimlerde görev almış politikacılardan oluşturulmuştur.

Beyaz Saraya oturan kişinin değişmesinin Türkiye'de ne gibi etkileri olabilir? Silah ambargosu, Türk - Yunan gerginliği, Kıbrıs sorunu ve Ortadoğu bunalımında ABD emperyalizmi Carter kabinesindeki yeni isimlerle eski politikasını sürdürecektir.

Onbir kişilik Carter kabinesindeki, yarı bağımlı ülkeler açısından en önemli bakanlıklar Dışişleri, Savunma, Maliye, Ticaret Bakanlıkları ile Enerji Dairesi Başkanlığıdır. Bir de doğal olarak CIA Başkanlığı..

Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'i Türkiye kamuoyu 1967 Kıbrıs bunalımından tanır. MC iktidar çevreleri, Vance'in ABD Dışişleri Bakanlığına atanmasını sevinçle karşıladılar. Atina ile Lefkoşa arasında gidip gelerek, gizlice Kıbrısa sokulan Grivas'ın ve Yunan silahlı gücünün geri çekilmesini sağlaması Cyrus Vance'in başarısı olarak nitelendiriyor iktidar yorumcuları.. Oysa sonraki gelişmeleri hepimiz izledik, biliyoruz: Grivas Kıbrısa yeniden dönerek terörist çalışmalarını yine sürdürdü. Yunan silahlı gücü kılık değiştirdi ve Kıbrıs Rum Millî Muhafız Ordusu olarak 1974'te 15 Temmuz faşist darbesini Kissinger'in emri ve CİA yardımıyla gerçekleştirdi.

Daha birbuçuk ay önce Carter'in dış politikada seçimlerde göründüğü kadar Yunanistan yanlısı olmıyacağını çıtlatması Demirel'in Türk - Sovyet siyasal belgesinin imzalanmasını geriye bırakmasına yetmişti. Şimdi günlük basın Türk - Yunan anlaşmazlığının çözümü için Carter'in yoğun girişimlerde bulunacağını haber vermektedir.

Türkiye ve Yunanistan Başbakanları Washington'a davet edilerek üçlü görüşmeler sürdürülecektir. Çağlayangil ise 23 Nisan'da Tahran'daki CENTO Bakanlar Konseyi sırasında Cyrus Vance ile buluşacaktır. Bu toplantılarda kuşkusuz Kıbrıs ve Türkiye - Yunanistan ilişkilerinin ABD emperyalizminin çıkarları açısından ele alınmasında, «başarılı bir görüşmeci» olarak Cyrus Vance'den önemli görevler beklemektedir.

Amerikan basını Kissinger'den devraldığı Ortadoğu sorununda Vance'a «bunalım çözümleyici» kişiliği ile önem veriyor. Kendisi daha önce Ordu Bakanı ve Savunma Bakan Yardımcısı görevlerinde bulunmuş, sonra da Vietnam görüşmelerinde başkanın özel temsilcisi olarak ABD'yi temsil etmişti. Daha sonra aynı görevi Güney Kore, Kıbrıs, Panama ve Dominik bunalımlarında sürdürmüştür.

Amerikan dış politikasında ağırlığı olacak bir diğer kişi de, Carter'in Ulusal Güvenlik İşleri Başdanışmanlığına getirilen Brzezinski'dir. Bu politikacının, bir süre sonra Dışişleri Bakanlığına getirileceği yorumları yoğunlaşmaktadır. Emperyalizmin bu politika uzmanı eski Dışişleri Bakanı Kissinger'in dış politikasının amansız bir eleştiricisidir. Kissinger'i özellikle Sovyetler karşısında fazla yumuşak ve uzlaşıcı davranmakla suçlamaktadır.

Brzezinski'ye göre, detant korunmalı, ama bu Sovyetler Birliği karşısında ABD'nin gerilemesine yol açmıyacak bir biçimde yürütülmelidir. Hatırlanacaktır. Kissinger, Amerikan iş adamları karşısında yaptığı bir veda toplantısında ABD'nin dünyadaki en önemli güç olma durumunu kaybettiğini kabullenmişti. Oysa Brzezinski Amerikanın bir «yükselme dönemine girdiğini» vurgulamaktadır.

Bu «yükselme dönemi» kuşkusuz yeni pazarları ABD tekellerinin sömürü alanına sokarak ve genel olarak emperyalist sömürüyü yoğunlaştırarak ekonomik bunalımı azaltma anlamını taşımaktadır.

Ticaret Bakanı Juanita Kreps, ABD'nin ham madde, mamul ve sermaye ihracatını arttıracağını belirterek emperyalist ekonominin temel işlevlerini vurgulamıştır. Kuşkusuz eski Ticaret Bakanı gibi bayan Kreps te asrın sonuna kadar ABD ekonomisi için akıl almaz çıkarlar vadeden Ortadoğu petrol gelirleri ve mamul madde pazarı için büyük çabalar sarfedecektir.

Demokrat Partili Carter'in, Enerji Dairesi Başkanlığına Cumhuriyetçi James Schlesinger'i getirmesi, Amerikan liberal çevrelerin bile tepkileriyle karşılaşmıştır. Bilindiği gibi Nixon ve Ford yönetimlerinde Savunma Bakanlığını yürüten bu kişi, şahinler grubundan bir politikacı olarak Sovyetlere karşı izlenen yumuşama politikasına ters düşmüş ve kızağa çekilmişti. 1973'te Savunma Bakanlığına getirilmeden önce CIA başkanlığı da yapmıştı. Şimdi yeni görevi ile Amerikanın nükleer silahlanması konusunda Carter'e danışmanlık edecektir.

Aşırı silahlanmanın ABD ekonomisindeki ağırlığı, Carter kabinesinin kuruluşuna da yansımıştır. Yeni başkan'ın görevine başladığı şu anda Vaşington'da savunma harcamalar üzerine yoğun tartışmalar olmaktadır. Bu tartışmaların daha da yoğunlaşması bekleniyor.

Bilindiği gibi, seçim kampanyası sırasında Carter, 122 milyar 900 milyon dolarlık ABD Savunma bütçesini çok yüklü olarak eleştirmiş, başkan seçilirse 5-7 milyarlık silahlanma kısıntısı vaadetmişti. Yeni Savunma Bakanı Harold Brown ise, bir ay önce Carter'in seçim vaadiyle ters bir demeçte bulunmuş, böyle bir silahlanma kısıntısının önemli bir işsizlik sorununa yol açacağını ileri sürmüştü. Brown'un demecinden kısa bir süre sonra Carter, sözcüsü aracılığı ile böyle bir kısıntıyı yine düşündüğünü, ancak zaman ve miktar konularında kesin bir taahhütte bulunmadığını açıklayınca, Amerikan basınında tepkiler olmuştur.

Bu arada CIA'nın hazırlayıp basına sızdırdığı bir raporla, her zaman yapıldığı gibi, muazzam Sovyet ilerlemesi karşısında silahlanmada geri kalınmaması biçimindeki propaganda ile, Carter'e sınırlı bir kısıntı olanağı bile bırakılmamıştır. Savunma, Dışişleri ve Enerji Bakanlarının ardından eski Başkan Ford'un da Kongredeki veda konuşması ile CIA raporu güçlendirildi ve böylece Pentagon siparişleriyle çalışan tekeller iyice rahatlamışlardır.

Bütün bu gelişmelerden sonra dünyada uluslararası gerginleşmelerin artması, Ortadoğuda İsrail, İran ve gerici Arap rejimlerinin boğazına kadar silahlandırılması, Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginlikten yararlanılarak Ege denizi ve Kıbrıs sorunlarında ABD emperyalizmi yararına gelişmelerin tezgahlanması beklenmelidir.

TKP'NİN TARİHSEL KONUMU

ÇIKTI

FİATI: 20 TL.

DAĞITIM: GEDA

Egemen Sınıf: İŞBİRLİKÇİ BURJUVAZİ

Türkiye'nin egemen güçleri içinde işbirlikçi sermaye başı çeker. Yani aslan payı her zaman emperyalist tekellerin olmakla birlikte işbirlikçi sermaye sömürüden öteki egemen sınıf ve zümrelere kıyasla en büyük payı alır. Ülkenin ekonomisi, politikası ve tüm yaşam üzerinde tayin edici rolü bu sınıf oynar.

Büyük toprak sahipleri, feodal mütegallibe, tefeci bezirgan takımı gibi sömürücü zümre ve sınıflar, işbirlikçi büyük sermayenin müttefikleri olmakla birlikte, onların bu ortaklıktaki yerleri ikincildir.

Türkiye'nin emperyalist dünya sistemi içinde tarımsal yanı ağır basan sömürülen geri bir ülke olması ile, işbirlikçi sermayenin başı çeken egemen güç olması çelişir mi? Eğer Türkiye toplumunun genel karakteri tarımsal olan bir toplumsa başı çeken egemen sınıfın büyük toprak sahipleri olması gerekmez mi?

Siyasal etkinlik iktisadi güce dayanır, hangi sömürücü sınıf, sömürüden en büyük payı alıyorsa odur politikada egemenlik kurabilecek olan sınıf. İşbirlikçi sermaye artı değerin en büyük kesimini elde eden, dolayısiyle ekonomide egemen olan sınıf olarak ülkenin politikasında da, toplumsal yaşantısının öteki alanlarında da en etkin olan sınıftır. Ama bu durum ve genel olarak ulusal gayri safi hasıla eğrisinde sanayinin payının, tarımınkinin yaklaşık olarak iki katı olması gerçeği; Türkiye toplumunun tarımsal yanının ağır bastığı olgusunu değiştirmez. Niçin? Çünkü, belli başlı sanayi ürünlerinin bileşiminde ithalat payı ağır basar da ondan. Burada ayrıca tarım ürünlerinin fiatının kasıtlı olarak düşürülmesine karşılık, sanayi ürünlerinin fiyatının yükseltilmesi olgusu da göz önünde tutulmalıdır.

Gayri - safi millî hasılada sanayiin ve tarımın paylarının para olarak ifadesi emperyalist tekellerin denetiminde olan ve her zaman sömürülen tarım ülkelerinin zararına işleyen fiyat mekanizması yüzünden bir ülkenin sanayileşme hızı konusunda doğru bir fikir veremez. Türkiye, sanayii genellikle emperyalist tekellere bağımlılığı perçinleyen bir montaj sanayii olan bir ülke olarak, beş küsur milyarlık ithalatının yaklaşık olarak yüzde doksanını, bağımlı sanayiinin tükettiği ara mal ve ham maddeye ayıran bir ülke olarak, bir sanayi ülkesi olmaktan henüz çok uzaktır.

Türkiye'de dışa bağımlı sanayileşme bu ülkenin hâlâ sömürülen tarım ülkesi olduğu gerçeğini doğrular. Ve bu durum, işbirlikçi sermayenin sömürücü sınıflar içinde sömürüden en büyük payı alan, dolayısıyla ekonomide olduğu gibi politika alanında da ağır basan sınıf olması gerçeği ile bağdaşmaktadır.

Emperyalizm çağının işbirlikçi kapitalistlerini sömürgecilik döneminin kompradorlarından ayırt etmek gerekir. Komprador, sömürgecilik döneminde sömürgecilerin sömürge ya da yarı sömürgelerde yarattıkları kendilerine bağımlı liman burjuvazisi idi. Komprador, emperyalist metropollerden gelen mamulleri iç pazara sürmekte aracılık eder, sömürge ya da yarı sömürgenin toprak altı ya da toprak üstü zenginliklerinin talanına aracı olurdu. Türkiye'de bu sınıf genellikle milli azınlıklardan tüccar ve komisyoncu takımından oluşuyordu. Sömürgecilik döneminde dış sömürü en kaba biçimlere bürünmekle birlikte, emperyalizm çağındaki kadar yoğun değildi.

Bugün (emperyalizm çağında) komprador sınıfının yerini yeni sömürgeciliğin ürünü olan işbirlikçi sermaye almıştır. Emperyalist tekellerin hizmetinde olan işbirlikçi sermaye sadece ham madde ihraççısı, metropol mamullerinin ithalcisi değildir. Kendisi ithal edilmiş eski teknoloji ile, çok kez yabancı patentle sanayi üretiminde bulunmakta, böylelikle emperyalist sömürüyü daha da yoğunlaştırmaktadır. Yeni sömürgecilik en gelişmiş, en korkunç talan düzenidir.

İşbirlikçi kapitalist, bu düzenin ürünüdür ve sınıf olarak varlığını Türkiye'nin bu düzen içinde kalmasına ve emperyalist talana uğramasına borçludur.

Türkiye'de egemen güç olan büyük sermayenin emperyalist tekellere bağımlılığının, yani işbirlikçiliğin maddî temelini oluşturan şey, Türkiye sanayiinin dışa bağımlılığıdır. Bu konuya biraz açıklık getirelim:

İşbirlikçi sermaye, belli başlı sanayi kolları, iç ticaretin geniş bir kesimi, dış ticaret, bankacılık, sigortacılık, gibi ülke ekonomisinin başlıca alanları üzerinde egemendir. Bu alanlar 600 milyar liralık gayri safi ulusal ürünün pek büyük bir kesimini içerir. GS ürünün yarısına yakın bir kesimini sanayi ürünleri oluşturur. Bunun %41'i imalat sanayiidir. Bu kesimde yer alan bazı sanayi kollarının dışa bağımlılık oranları yani ürünün değerindeki ithalat payı şöyledir: Lastik - Plastik Sanayii: %85, Kimya Sanayii: %70 ara mallar sektörü (ortalama): % 75 Yatırım malları sektöründe de taşıt araçlarının bağımlılık oranı % 60, Tarım alet ve makinelerininki %66 dır. Elektronik ve Elektrik Sanayii alanında ise bu oran %55 tir.

Bunlar saf girdi hesaplarıdır. Oysa yerli ürün girdilerinin ithalat bileşimi %30 ile %60 arasında değişmektedr. Bunlar da hesaba katıldığında dışa bağımlılık oranı kimi durumlarda %90'a yükselmektedir.

Evet, yeni sömürgeciliğin talan alanı olan ülkede sahte sanayileşme temel sanayi ürünlerinde dışa bağımlılığı bu oranlara vardırabiliyor.

Türkiye'de 1940'larda otomobil, buzdolabı, dikiş makinesi, çamaşır makinesi vb. dayanıklı tüketim ve tekstil yatırım malları üretilmiyordu. Bugün üretiliyor. 1940'larda Türkiye'nin dış ticaret açığı önemsizdi. Bugün, bağımlı kapitalizm koşullarında tüketim mallarına yönelik sanayi yüzünden dış ticaret açığı çözümlenmesi hemen hemen olanaksız bir sorun olarak karşımıza dikilmiştir. Çünkü son çeyrek yüz yıl içinde tanığı olduğumuz sanayileşme gerçek sanayileşme değildi. Birbiri ardından temeli atılan ya da işletmeye açılan sanayi kurumları, genellikle emperyalist tekellerin mamul, yarı mamul ürünlerinin ithal edilerek montajını ya da yeniden paketlenmesini sağlıyacak olan işletmelerdir.

Örnek olarak otomobil sanayiini ele alalım: İlk önce bu sanayi henüz motor sanayiinin mevcut olmadığı bir ülkede kurulmaya kalkışılmıştır. Yani otomobilin en değerli parçasını ithal etme zorunluluğu vardır. İkincisi, dişli kutuları ve aktarma organları üretimi için gerekli hassas çeliğin bu ülkede üretilmediği koşullarda bu işe girişilmiştir. Bu yüzden, bu değerli parçaları da ithal etme zorunluluğu vardır. Üçüncüsü, otomobilin önemli bir parçası olan tekerleğin lastik parçaları genellikle Türkiye'de üretilmekteyse de, bunları üreten firmalar yabancı sermaye ile, ya da yabancı lisansla çalışmaktadırlar. Dördüncüsü, otomobilin karoserisinde kulanılan demir saç, Ereğli Demir Çelik gibi yabancı sermaye tarafından kurulmuş, maliyetinin kasıtlı olarak şişirildiği sabit olan, bu nedenle de amortisman oranı çok yüksek olan bir sanayi kurumundan sağlanmaktadır. Ve beşincisi, bu otomobil sanayiinin yabancı işletme bilgisi ile gerçekleştirilmiş olmasıdır.

Bütün bunlar birleşince, Türkiye'deki otomobil sanayiinin ulusal sanayi olmadığı, gerçek sanayileşmeyi temsil etmediği, bu sanayinin dolaylı yoldan ithal niteliği taşıdığı ve hepsinden önemlisi, bu sanayiin çok değerli olan ve temel sanayiin (gerçek sanayileşmenin) gereksindiği çelik gibi mamulleri, enerjiyi vb. verimli olmayan bir alanda tükettiği dolayısıyla gerçek sanayileşmeyi baltaladığı ortaya çıkar.

Burada güvenilebilir bir kaynağın gözlem ve değerlendirmelerine yer vermenin gereği var: Dışa bağımlı sanayiin «hammaddeleri ara malları büyük bir çoklukla dış ülkelerden, uzantısı bulundukları uluslararası tekellerin diğer endüstri dalarından sağlanmaktadır. Görünürde yüzde 70 ve yüzde 50 arasında değişen bir ithalatla malın üretildiği söylenmekteyse de gerçek ithal bileşimi yüzde 90'a kadar çıkmaktadır. (...) yurt içindeki yan firmalardan sağlanan parçalar yerli malı olarak kabul edilmektedir.

Oysa bu parçaların üretimi sırasında da hammadde, ara mal, (işletme bilgisi) olarak dış kaynaklardan yararlanılmıştır. Yani yerli sayılan bu parçaların da ithal bileşimi duruma göre yüzde 30 - 60 arasında değişmektedir. Bu olgu gözönünde tutulduğunda nihai ürünlerin gerçek ithal bileşenlerinin yüzde 90'a kadar yükseleceği açıktır.» Yani yerli sanayi ürünü diye sunulan Hitit geyiğiyle süsleme «Anadol» adı takılan eski model fordun, ya da «Murat» diye adlandırılan kırk yıllık «Fiat» ın ancak yüzde onu (% 10) yerli yapımdır.

(Dr. Cem Alpak, Özel Yabancı Sermaye, Çok ulusu Şirketler ve Ekonomik Kalkınma. Sayfa 166.)

Ayni durum azçok değişik oranlarda öteki sanayi kollarında da geçerlidir. Bağımlılık oranları, lastik, kâğıt, plastik, kimya sektörlerinde yüzde 70'e yaklaşmaktadır.

Otomobil sanayii ile ilgili bir önemli noktaya daha değinmeden geçmiyelim: Bu sanayi gelişirken bir yandan da özel araba kullanımına dayanan bireysel ulaşım sisteminin baş döndürücü bir süratle yayılmasına neden olmaktadır. Üretimi kontrol eden işbirlikçi kapitalistler özellikle küçük burjuva özlemlerinden kaynaklanan bir talebe üretim yapmaktadırlar. Oysa nüfusunun üçte ikisi gecekondu semterinde yaşayan büyük kentlerimizin gereksindiği ulaşım sistemi, kollektif ulaşım sistemi olmak gerekir. Ancak yapılan şey, tüketim normları değiştirilerek montaj sanayii niteliğinde sanayilere yer hazırlanmaktadır. Burada varılan sonuç, emekçi yığınların yeterli ulaşımdan yoksun bırakılması ,trafikte anarşi ve dolayısıyla rekor düzeyde trafik kazalarından doğan can mal kaybı, ve kentlerde çevrenin daha da kirlenmesidir.

İşbirlikçi sermayenin çıkarlarının savunucusu iktidarların halka karşı politikalarının otomobil sanayiine yansımasını, değişik ölçülerde öteki sanayi kollarında da saptamak mümkündür. Bir ülkede belli başlı sanayi ürünlerinin ithalat bileşimi bir çok durumlarda % 90'a varıyorsa, o ülkede ulusal sanayiden söz edilemez. O ülkede sanayi ve o sanayi ile ilgili ticaret emperyalist tekellere bağımlıdır. Böyle bir sanayii ve böyle bağlı, iç ve dış ticareti elinde tutan kapitalist sınıfın da başta gelen niteliğinin emperyalist tekellere bağımlılık olduğu, emperyalizmin işbirlikçiliği olduğu açıktır.

VATAN PARTİSİ KONGRESİ YAPILDI

Geçtiğimiz hafta Vatan Partisi (VP) I. Olağan Kongresi, İstanbul'da toplandı. Davetli olarak kongreye katılan TEP grubu içinde Genel Başkan ile Genel Sekreter de bulunmaktaydı. TEP Genel Başkanı kısa bir konuşma yaparak kongreyi selâmladı. M. Belli'nin konuşmasının özetini aşağıda sunuyoruz.

TEP GENEL BAŞKANI MİHRİ BELLİ'NİN KONUŞMASI

Vatan Partisi'nin bu ilk olağan kongresini selâmlarım.

Vatan Partisi'nin 1954'de ilk kurulduğu günleri hatırlıyorum. Biz cezaevindeydik. VP'nin kurulacağı haberini aldık. Tutumumuz olumluydu Daha önce de «sosyalist» partiler kurulması söz konusu olmuştu. Tiritoğlu'ların, Orhan Arsal'ların adları geçmişti. Bunların kuracağı örgütlerin sosyalistliğini ciddiye alamazdık. Ama Hikmet Kıvılcımlı başkaydı. Onun devrimci namusuna güvenebilirdik. Onun için Vatan Partisi'ni destekledik.

Vatan Partisi'nin o dönemde kadrosunun yetersiz olduğu söylenebilir. Bu partinin büyük bir varlık gösteremediği söylenebilir. Ama bir şey söylenemez: «Bayar-Menderes takımının parlamenter faşizm koşullarında, Türkiye solunun en ağır baskılar altında tutulduğu 1950 yılındalarında Türkiye'de legal sosyalist örgütlenme alanında hiç bir şey yapılmadı denemez.»

Vatan Partisi'nin kuruluşunda tutumumuz olumluydu. Çünkü onun kurucusu bizim arkadaşımızdı Kıvılcımlı, çocuk denecek yaşta Kurtuluş Savaşına çeteci olarak katılmış, genç bir tıbbiye öğrencisi iken, çağımızın devrimci ideolojisini benimsemiş ve proleterya devrimcisinin çetin yolunu devrimci şerefine gölge düşürmeden izlemiş bir kimseydi. Çok uzun yıllar kapitalizmin zindanlarında yatmıştı. Örgüt disiplinine bazen uymayan kendine özgü bir kişiliği vardı. Ama bizim insanımızdı.

Ben kendisiyle ilk kez 1957'de Sultanahmet Cezaevinde karşılaştım. İlişkilerimiz kardeşçe, arkadaşça idi. Sonraki yıllarda ilişkilerimiz sürdü. Hareketimizin sorunlarını görüşürdük. Genellikle görüş birliği halindeydik. 1967'de yayınlanmaya başlayan Türk Solu'nda ve sonra Aydınlık Sosyalist Dergi'de ben başyazılarını yazdığım bu iki yayın organında o da sürekli yazı yazdı.

Kıvılcımlı ile son kez 1970'in 15 Ekiminde görüştük. Proleter Devrimci Kurultay'a çağırdım kendisini. Kuracağımız partinin tüzük ve programı ile ilgili konuları konuştuk, anlaştık. Kurultaya geleceğini söyledi. Ama gelemedi. Sağlığı engel oldu. .

Kıvılcımlı ile parti kurma sorununu görüştüğümüz zaman söz konusu olan bir tek partiydi. Ama onun çizgisini izleyen arkadaşlar, bugün Vatan Partisi'ni kurmuş bulunuyorlar. Biz de TEP'i kurduk. Ve ben TEP Başkanı olarak, sizin kongrenize geliyorum ve size içtenlikle çalışmalarınızda başarı diliyorum. Bu nasıl olur? Mührü-Süleyman ya sizde ya bizde. Oysa gerçek şu ki TEP olsun, VP olsun, işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde bir parti olma amacına ulaşıncaya dek Mührü-Süleyman ne sizdedir, ne bizde. Mührü-Süleyman, işçi sınıfının öncü birliği niteliğinde yoksul köylülük saflarına derin kökler salmış olan partide, sosyalizmin bilimini bağımsız ve yaratıcı tutumla ülkemizin gerçeklerine uygulayan doğru sentezlere varan, doğru devrimci çizgiyi saptayan, toplumumuzdaki tüm devrimci potansiyeli seferber edebilen ve devrimci çizgiyi yürekle izleyen partide olacaktır.

Vatan Partililer olarak sizin tüm çabalarınız bu amaca yönelik olmalıdır. TEP olarak bizim çalışmalarımız bu amaca yönelik olmalıdır. Bu amaca ulaşabildiğimiz an ortada birçok değil, tek sosyalist parti olacaktır. Çünkü Türkiye'de bir tek işçi sınıfı vardır.

Kongrenize başarılar dilerim. Sağolun.

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

OKU! OKUT!
ABONE BUL!
ABONE OL!
DAĞITIMDA GÖREV AL!

TERİMLER — KAVRAMLAR

DEVRİM NEDİR?

İnsanlık tarihi, insanın yeryüzünde belirişinden bu yana ileriye doğru akışı içinde belli başlı beş toplumsal üretim tarzı evresinden geçmiştir. İnsanlar önce ilkel topluluklar biçiminde yaşamış, o çağların üretici güçlerinin zorunlu sonucu olarak toplum üyelerinin eşit koşullar altında ortaklaşa işbirliğine dayanan üretim ilişkileri kurmuşlardır. İlkel toplulukları, sırasıyla köleci toplum ve feodal toplum da dediğimiz derebeylik düzeni izlemiş, sonra da burjuva düzeni yani kapitalist üretim tarzı gelmiştir. Sosyalist ülkeler dediğimiz bir çok toplumlarda kapitalist üretim tarzı yerini sosyalist üretim tarzına bırakmıştır. Bilimsel terminolojide sosyalist toplum aşamasına, komünizmin birinci evresi de denir.

Elbette ki bütün bu üretim tarzları dünyanın her yanında tıpa tıp birbirinin aynı yapıyı göstermemişlerdir; bir çok bakımlardan birbirlerinden değişik, kendilerine özgü özellikler taşımışlardır. Bizim burada sunmaya çalıştığımız açıdan bakmasını bilmeyenler bu özelliklerin çok değişik olmasından dolayı yanlış değerlendirmeler verebilirler. Ama toplumların gösterdikleri bu özelliklere karşın, aynı ad altında toplayabileceğimiz toplumların hepsinde, o toplumların genel çizgilerini oluşturan iktisadî temel, özü bakımından, aynıdır. Örneğin bütün köleci toplumlarda üretim âlet ve araçları ile bu araçları kullanarak fiilen üretim yapan insan, yani köle, köle sahibinin mülkidür ve toplumsal üretim köle emeğine, yani sömürüye dayanır, tüm köleci toplumlar sınıf toplumlarıdır. Toplumlar bu niteliklerine göre tanımlanır. Bildiğimiz gibi, toplumları tanımlamada ölçütümüz üretim tarzıdır.

Daha önce de belirttiğimiz gibi üretim tarzının ögeleri (unsurları) arasında zorunlu bir uygunluk yasası geçerlidir. Yani toplumun maddî üretici güçleri nasılsa, bu üretici güçler hangi gelişme derecesinde bulunuyorlarsa üretim ilişkileri de zorunlu olarak onlara uyarlar; bu ilişkiler üretici güçlerin ifadesidirler, ve şöyle

ya da böyle olmaları insanların iradesine bağlı değildir, üretici güçlerce belirlenirler.

Her şeyin değiştiğini ve geliştiğini biliyoruz. Hiç bir şey olduğu gibi kalmaz. Toplumun gelişmesinde de birinci etken maddî üretici güçlerin gelişmesidir. Bunlar içinde de en büyük hızla gelişen, toplumun devindirici gücü üretim âletleridir. Âletler gelişirken bu âletleri kullanan insan da gelişir. Herhangi bir toplum biçimi gençken, yani yeni şekillendiği zaman üretici güçlerle (âletler, insan ve iş alışkanlıklarıyla) üretim ilişkileri arasında var olan zorunlu uygunluk, üretim âletlerinin hızla gelişmesi sonucu bozulur. Üretim ilişkileri, üretici güçlerdeki gelişmenin gerisinde kalır, artık onların gelişmesinin son ifadesi olmaktan çıkıp bu gelişmeyi engeller duruma geçerler. Yani «gelişmenin belirli bir aşamasında, toplumun maddî üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri üretim ilişkileri ile ya da bunların hukukî ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşerler... İşte o zaman devrim çağı başlar. «Gelişmede geri kalmış ya da gelişmemiş üretim ilişkileri, gelişmiş olan maddî üretici güçlere uymak zorundadır. Tarih boyunca hep üretici güçler, bunlar içinde de üretim âletleri başı çekmiştir. Üretim ilişkileri de bunlara uyarak değişmek zorunda kalmıştır.» Devrimi, «toplumsal üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çatışmayla açıklamak gerekir». Demek ki devrim, sonuçta üretim ilişkilerinin üretici güçlere uyacak biçimde değişikliğe uğramasıdır. O halde üretici güçlerle üretim ilişkileri, birlikte, üretim tarzını oluşturduklarına göre devrim, üretim tarzının değişmesidir. Devrim bir üretim tarzından daha ileri bir üretim tarzına geçiştir. Örneğin, yarı-bağımlı toprak kölesi (serf) emeğine dayanan feodal üretim tarzından iş-gücünü satarak yaşamını sürdüren, feodal bağlardan özgür işçinin emeğine dayanan kapitalist topluma geçiş bir devrimdir. Yukarıda belirttiğimiz toplum biçimlerinin her birinden bir sonrakine geçiş devrimdir.

İktisadî temeldeki değişme bu temel üzerine kurulu koskoca üst yapıyı da devirir.

Ancak devrimi bir süreç olarak ele almak gerekir. Bir sonraki toplum tarzına damgasını vuracak olan üretici güçler ve onlara uyan üretim ilişkileri daha bir önceki toplumun bağrında doğup büyümeye başlarlar. Bir an gelir ki, eski ilişkilerle yeni güçler arasındaki çelişki artık uzlaştırılamaz bir nitelik alır ve devrim yani yeni üretici güçlerin yapısına uygun ilişkileri kurma zoruniuluk haline gelir.

Yeni üretici güçlerin ve bunların biçimlendireceği yeni ilişkilerin egemen sınıfı, yani geleceğin yeni egemen sınıfı, eski egemen sınıfın yeni ilişkilerin kurulmasına engel olmasını önlemek, yeni üretim ilişkilerinin var hızlarıyla gelişip serpilmelerini ve yerleşmelerini sağlamak ve güven altına almak üzere siyasî iktidarı ele geçirir ki bu devrimin göreli olarak kısa bir süreyi kapsayan siyasal yönüdür, siyasal devrimdir.

HALKIMIZA

İçinde yaşadığımız günler demokrasiden, özgürlükten, barıştan yana tüm güçlere ve kuruluşlara tarihsel görevler yüklemektedir.

Ülkemiz, emperyalistlerin ve onların yerli işbirlikçilerinin çifte sömürüsü ve baskısı altındadır. Her geçen gün daha da yoksullaşmaktadır.

Bu sömürü ve baskıya karşı emekten yana; işçi, köylü, öğretmen dar gelirli memur ve tüm emekçi güçlerin mücadelesi kanla, terörle faşist baskı ve kıyımlarla sindirilmek istenmektedir .

KARDEŞLER

Faşizm bir avuç para babasının kanlı bir şekilde sürdürmesi demektir. Bu bir avuç kan emici halk düşmanı; hakkını arayan, insanca yaşamak isteyen işçi, köylü, esnaf öğretmen, memur ve dar gelirlilere kan kusturur.

BU DÜZEN ZULÜM—KAN—AÇLIK—İŞSİZLİK VE SEFALET DEMEKTİR.

Genel olarak, ülkemizde, özel olarak Balıkesir'de bu düzeni istiyenlerin, uşaklığını yapanların sistemli baskı ve terörleri her geçen gün, ilerici, demokrat, yurtsever, devrimci halkımız üzerinde yoğunlaşmaktadır. Balıkesir'de ve yöresinde de 'halktan yana öğretmen ve memurların kıyımı, işçilerin toplu olarak açlığa mahkum edilmek için, işten atılmaları, özellikle yüksek ve orta öğrenim kurumlarındaki kıyım ve baskıların yoğunlaşması hedeflenen amacı açıkça ortaya koymaktadır.

Kendilerine ülkücü diyen bu faşist beslemeler Necati Eğitim Enstitüsü ve diğer okul-

(Devamı 15. sayfada)

Psiko - Patolojik Bir Olay

Anadolu Yayınları «Mihri Belli Olayı» adlı üç ciltlik bir derleme yayınladı. Yayınevi sahibi de derleyen de aynı kişi: Rasih Nuri İleri. Kitap Aydınlık-Sosyalist Dergi ile Haziran Hareketi davaları ve Türkiye Emekçi Partisi ile ilgili belgeleri içeriyor. Derleyenin bazı yorumları belgelerin arasına sokuşturulmuş.

Adından da belli olduğu gibi kitabın güttüğü amaç başkalarının adından yaralanarak, başkalarının yazdığı yazıları yayınlayarak ticaret yapmanın yanında TEP'e ve onun başkanına saldırıdır. Ama kötülenmek istenen yalnızca Mihri Belli arkadaş değil, Aydınlık-Sosyalist Dergi davasının belli başlı sanıklarıyla da bu vesile ile uğraşılıyor. Kitabın birinci cildinin büyük kesimini bu sanıkların kontr-gerilla'da işkence altında alınmış ifadeleri oluşturuyor. Ama bu arkadaşların Sıkıyönetim Mahkemesi önünde yaptıkları savunmalara kitapta yer verilmemiştir. Rasih Nuri İleri, reddetmiş oldukları bu kontr-gerilla ifadelerini tam gerçek sayıyor ve bunlara dayanarak ahkâm kesiyor.

İşkence ile alınan ifadeleri gerçek saymak, bunları yayınlamak ve bunlara dayanarak yorumlarda bulunmak bugünedek faşist cephenin sözcülerinin yöntemiydi: Tevetoğulların, Sayılganların. Ve şimdi Anadolu Yayınevi sahibi de bu yönteme başvurmuş bulunuyor. Rasih Nuri İleri'nin son zamanlarda Aclan Sayılgan gibi bir kimseden yayın faaliyetinden ötürü övgü dolu mektuplar alması rastlantı sayılamaz.

R. N. İleri, faşizmin kalemşorlarının yöntemlerini benimsemekle kalmıyor. O, aşırı sola karşı, kendi deyimi ile «goşizme» karşı etkin tedbirler alınmasından da yanadır. Şöyle diyor: «Sol sapma teşvik edilmektedir (...) Hürriyetlerin sui-istimali yerine, gerçek disiplinli bir fikir özgürlüğüne muhtacız. Bu bir yönden antidemokratik kanunları, öncelikle 12 Mart sonrası mevzuatı kaldırmakla olur. Öte yönden de öncelikle faşizm ve de **sol sapmayı, anarşiyi önlemekle olur.** Sadece kanunsal tedbirler yeterli değildir.» (Altını biz çizdik) (Mihri Belli Olayı, cilt 3, sayfa 1175-1176)

Evet, bu zat tıpkı MC sözcüleri gibi «sol sapma» ile «anarşiyi» özdeş sayıyor ve ikisini bir solukta suçluyor. Ve İleri bunu faşist cephenin vurucu gücü siyasi cinayet şebekelerinin hergün devrimci kanına girdikleri, katillerin serbest dolaştığı, yani anarşi ortamını bizzat faşitlerin yarattığı koşullarda söyleyebiliyor. R. N. İleri «disiplinli» fikir özgürlüğünden yanadır. O, «sol sapmayı, anarşiyi» önlemek için sadece kanunsal tedbirleri de yeterli bulmuyor.

Demirel'ler, Feyzioğlu'lar da bundan başka şey söylemiyorlar.

R. N. İleri TEP kuruluşuna kadar en bağnaz Mihri Belli yanlısı geçinirdi.

O kadar ki, kendisini tanıyanlar, (başta Mihri Belli olmak üzere) devrimciler arası arkadaşlık ilişkilerine ters düşen bu aşırı evet efendimcilikten rahatsız olurlardı.

Bu aşırılığı Osmanlı paşası soyundan oluşuna, kalem efendisi hallerine bağayanlar vardı.

Bu aşırı yanlılığa karşın ne Mihri Belli ne de onun çevresinden herhangi bir kimse R. N. İleriyi fazla ciddiye almamıştır.

İleri şimdi, o dönemde bile Mihri Belli çizgisine karşı çıktığını, eleştiriler yaptığını yazıyor. Böyle birşey olmamıştır. Tersine, o gereğinden fazla, çevreyi rahatsız edecek biçimde uysaldı. Övgüncülüğü yoldaşlık ilişkileriyle bağdaşmayacak aşırılıktaydı.

O, kendisini «eski tüfek» sayıyordu. Yaşı 50'yi geçtiğine göre «eski tüfek» olabilirdi, ama değildi. 1946 da kurulan legel Sosyalist Parti'de kısa süreli üyeliği dışında, TİP kurulana dek herhangi bir sol örgüt içinde görülmemişti. O, sosyalistliğin çetin bir iş olduğu yıllarda köşe-

sinde oturup başını bela taşından koruyabilenlerdendi.

İleri'nin TİP içinde muhalefete katılması, bu parti yönetiminin kendisini yönetim kurulundan uzaklaştırmasından sonra başlar. O, TİP, G.Y.K. üyeliğinde bulunduğu sürece Mehmet Ali Aybar'ın en bağnaz yanlısıydı, ve eski tüfeklere karşıydı. İleri'nin TİP içinde itibar görmemesinden ötürü Aybar ve arkadaşlarını fazla suçlamak haksızlık olur. Sanırız mağdurun zekâ düzeyi ve bazı halleri de burada etken olmuştur.

İleri'nin TİP içindeki proleter devrimci muhalefete katılmış olması, bu muhalefeti güçlendirmiş midir, zayıflatmış mıdır? Bu soruyu cevaplandırmak güç.

Ancak 12 Mart'tan önce proleter devrimci çevrelere girmesine izin verilen R. N. İleri, 12 Mart açık faşizm döneminde ,her türlü örgütlü eylemden dikkatle uzak tutulmuştur. Tutuklandıktan sonra kontr-gerilla'da, cezaevinde ve mahkemede birçok bakımlardan olumsuz sınav vermiş olması bu uzak tutma önleminin ne kadar yerinde olduğunu gösterir.

R. N. İleri kontr-gerilla ifadesinde örgütü kabul etmediğini söylemekte, bununla öğünmektedir. O, örgütte değildi ki, örgütü kabul etsin.

İleri başkalarının kontr-gerilla ifadesini yayınladığı halde kendi ifadesini yayınlamaktan kaçınmıştır. Bunun nedeni açıktır. Soruşturma konusu olan Haziran Hareketi ile ilgili olarak ne biliyorsa söylemiştir.

TEP'in kuruluşu için hazırlık günlerinde İleri geldi hizmetlerini sundu. Arşivci olduğundan kendisinden «Emekçi» Dergisi'nde yararlanılabileceği söylendi. Ama bu kadarı ona yetmiyordu. O parti kurucu ve yöneticilerinden olmak istiyordu. Kendisine bunun olamıyacağı uygun dil ile anlatıldı. Ve o andan başlıyarak R. N. İleri TEP Genel Başkanına düşman kesildi. Parti dışında olduğu halde içeride kışkırtıcılığa girişti. Son marifeti bu «Mihri Belli Olayı» kitabıdır.

Kitabın son sayfasında bir «Duyuru» yayınlanmıştır. Burada özetle, 1972 baharında Mihri Belli tarafından yazılan «Devrimci Hareketimizin Eleştirisi»nin Emekçi Yayınları tarafından belge olarak yayınlanacağını öğrendiğini, metin'in redaksiyondan geçirilebileceği bu bakımdan «belge» niteliğini yitireceğini söylüyor ve uyarıda bulunuyor. Kimi uyarmaktadır bu zat? Besbelli ki Savcılığı. «Devrimci Hareketimizin Eleştirisi»nin Almanya'da basılan legal yayımının Türkiye'ye sokulması Ferit Melen kabinesince yasaklanmıştır. Bu broşür 12 Mart döneminde TCK 141'nci maddesinin ihlâli iddiasıyla açılan iki davada sanıklar aleyhine delil olarak sunuldu. Broşür ancak belge olarak yayınlanabilir.

«Emekçi Yayınları broşürü şu anın ajitasyon ve propoganda gereksinimlerini gözönünde tutarak redaksiyondan geçirecek ve öyle yayınlıyacak, duyururum» diyen kimse muhbirlikten başka şey yapmamaktadır.

Kitapta TEP program ve tüzüğüne yöneltilen eleştirileri (!) teker teker ele alıp çürütmeye değmez. Ama eleştiricinin teorik düzeyi hakkında bir fikir dinilmesi için bir tek örnek verelim:

İleri, TEP programında Türkiye'nin emperyalist dünya sistemi içinde tarımsal yanı ağır basan sömürülen ülke olarak tanımlanmasına karşı çıkıyor ve Türkiye'nin 1968'den bu yana bir sanayi ülkesi olduğunu ileri sürüyor. (s. 1090-1091) Ona göre Türkiye'de sanayiin gerçek sanayi olmadığını, montaj sanayi olduğunu, bu sanayiin Türkiye'nin emperyalist tekellere bağımlılığını arttırdığını söylemek de yanlıştır.

Şöyle yazıyor: «... montaj sanayi tekerlemeleri, gerçek yönleri var olmakla birlikte, ciddi bir incelemeye tabi tutulmamaktadır. Oysa bazı üretim kollarında montaj sanayi dalları süratle %100 yerli sanayi olma yoluna girmiştir. Böylece genel doğrular bir yana hazır sloganlar, yüzeysel, giderayak yanlış ve zararlı olmaktadır; diğer zümreler için de durum aynıdır.» (s. 1174)

Bu süratle % 100 yerli sanayi olma yoluna girmiş sanayi kollarının hangileri olduğunu merak ediyorsanız İleri ona da örnekler veriyor: «Gitgide döviz tasarrufu sağlayan» yani millileşen bu sanayi kolları otomotiv sanayii, elektrikli aletler, radyo vb. sanayiidir. (s. 1095).

Bunlardan yalnız otomotiv sanayii ile ilgili gerçekten «ciddi» bir inceleme Türkiye'deki otomobil sanayii ithal edilen kesiminin iddia edildiği gibi % 50-60 değl, % 90'ı (yüzde doksanı) bulduğunu kanıtlamıştır. (Bak: Dr. Cem Alpak, Özel Yabancı Sermaye, Çok Uluslu Şirketler ve Ekonomik Kalkınma. s. 166)

İşte İleri'nin hızla yerli sanayi olma yoluna girdiğini iddia ettiği otomotiv sanayiin gerçek niteliği budur! Bir buçuk milyar ihracata karşı-